

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobkyně: J. N.
zastoupená advokátem JUDr. Radislavem Bražinou, Ph.D.
sídlem Českobratrská 1403/3, 702 00 Ostrava

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 9. 2021, ve věci invalidního důchodu

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaná svým rozhodnutím č. j. X ze dne 23. 6. 2021 (dále „prvostupňové rozhodnutí“) snížila žalobkyni od 6. 8. 2021 výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Karviná (dále „OSSZ“) ze dne 16. 4. 2021 žalobkyně již není invalidní pro invaliditu třetího stupně. Dle posudku OSSZ poklesla žalobkyni z důvodu

dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu její pracovní neschopnost pouze o 40 %. Žalobkyně proti rozhodnutí žalované podala námitky. O těchto námitkách rozhodla žalovaná rozhodnutím ze dne 29. 9. 2021, č. j. X, (dále „napadené rozhodnutí“), a to tak, že námitky zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně žalobu.

2. Žalobkyně v žalobě nejprve obecně namítala, že nesouhlasí s rozhodnutím se snížením invalidního důchodu. Dle jejího názoru je její stav nadále dlouhodobě nepříznivý, což dokládají lékařské zprávy a snímky, uvedla řadu zdravotních obtíží, kterými trpí, z těchto důvodů se žalobou domáhala soudního přezkumu a přednostního projednání věci. Žalobní body následně rozhojnila tak, že žalovaná v obou svých rozhodnutích nepřihlédla ke komplexnosti zdravotních obtíží žalobkyně, nevyhodnotila předložené zdravotní zprávy a bagatelizovala úraz z roku 2021. Úraz hlavy se měl negativně podepsat na jejím již tak negativním zdravotním stavu, ze kterého vycházel posudkový lékař při posudku ze dne 11. 5. 2020, když stanovil pokles pracovní schopnosti žalobkyně o 70 %. Žalobkyně namítla, že posudkový lékař OSSZ následně pochybil, když bez bližšího zkoumání aktuálního zdravotního stavu žalobkyně dospěl k závěru o poklesu pracovní schopnosti toliko o 40 %, navzdory tomu, že nedošlo ke změně dřívější diagnózy a nebyly objektivně zkoumány přínosy operace provedené v lednu 2020 či zda byl naplněn předpoklad zlepšení zdravotního stavu, protože vůbec nedošlo k vyšetření žalobkyně. Tento posudek následně potvrdil i posudkový lékař ČSSZ. Podle názoru žalobkyně se posudkoví lékaři nedostatečně vyjádřili, na základě jakých skutečností se zdravotní stav žalobkyně zlepšil tak, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně se snížila na 40 % při nezměněné diagnóze. V tomto tak žalobkyně sledovala nekomplexnost posouzení, pročež navrhla přezkoumání posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (posudková komise MPSV).
3. Žalovaná ve svém vyjádření připomněla předchozí průběh řízení, kdy žalobkyni byl dne 11. 6. 2020 přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně. Posudkem OSSZ ze dne 16. 4. 2021 bylo konstatováno, že u žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost jen o 40 %, na základě tohoto posudku následně žalobkyně vydala prvostupňové rozhodnutí. To bylo potvrzeno napadeným rozhodnutím.
4. Dále uvedla, že v otázce posouzení nároku na dávku důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem byla vázána posudkem lékaře OSSZ a v rámci řízení o námitkách svým lékařem, neboť se jednalo o otázku odbornou. Posudkový lékař správně zjistil a posoudil zdravotní stav žalobkyně. S ohledem na žalobní námitky navrhla důkaz posudkem posudkové komise MPSV.
5. Soud zjistil, že žalobu lze věcně projednat. Přezkoumal tedy napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), v mezích žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
6. Z připojeného posudkového spisu žalobkyně krajský soud zjistil, že žalobkyně má vystudované SOU v oboru strojírenství, dříve pracovala jako dělnice, pečovatelka či uklízečka. Z posudkového spisu žalobkyně krajský soud dále zjistil, že žalobkyně byla invalidní od 13. 1. 2020 ve třetím stupni, když její pracovní schopnost poklesla o 70 %. Rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla diagnóza

chronický VAS LS páteře (dne 7. 1. 2020 provedena stabilizační operace L5/S1), tedy zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII., odd. E, položce 1d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále pouze „vyhláška“).

7. Lékařka OSSZ v posudku, zpracovaném při kontrolní lékařské prohlídce, zjistila, že žalobkyně již od 16. 4. 2021 není nadále invalidní ve třetím stupni, ale je invalidní v prvním stupni, neboť její pracovní schopnost poklesla celkem o 40 %. Rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byl zjištěn stav po mini TLIF L5/S1 1/2020, v terénu těžké skoliózy, zařazený v kapitole XIII., oddělení E, položka 1c přílohy k vyhlášce, s mírou poklesu pracovní schopnosti 40 %. Tento posudek byl následně doplněn dne 27. 4. 2021, a to z důvodu doplnění lékařských nálezů ze strany žalobkyně, ke změně závěrů původního posudku ovšem lékařka OSSZ neshledala důvody. Soud považuje za vhodné zmínit, že oba posudky zmiňují, že vzaly v úvahu uváděný pád žalobkyně ze dne 26. 1. 2021.
8. V řízení o námitkách si žalovaná vyžádala další posudek. V posudku ze dne 7. 9. 2021 posudkový lékař České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) potvrdil posudkový závěr tak, že žalobkyně od 16. 4. 2021 je invalidní toliko v prvním stupni, protože její pracovní schopnost poklesla o 40 %. Rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bylo potvrzeno stejné postižení - stp. stabilizační operaci bederní páteře segmentu L5/S1 mini TLIF (1/2020) pro anterolistézu - zařazené v kapitole XIII., oddělení E, položka 1c přílohy k vyhlášce, s mírou poklesu pracovní schopnosti 40 %. Komplikujícím faktorem byl konstatován polytopní bolestivý páteřní syndrom, v oblasti hrudní a bederní páteře i skolióza.
9. S ohledem na žalobní námitky nechal krajský soud v řízení zpracovat posudek posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí. V **posudku ze dne 22. 4. 2022 se posudková komise v Ostravě** ztotožnila se závěry posudkového lékaře ČSSZ, co se týká rozhodující příčiny zdravotního stavu žalobkyně a jejího zařazení podle citované vyhlášky. Ztotožnila se rovněž se stanovenou mírou poklesu pracovní schopnosti 40 %. Posudková komise v rámci svého posudku zhodnotila taktéž lékařské zprávy přiložené k žalobě, kdy dospěla, že tyto nemají vliv na změnu posudkového hodnocení. Vyjádřila se i k důvodu snížení stanovené míry poklesu pracovní schopnosti oproti původnímu 70 %, podle posudkové komise se jednalo o nadhodnocení a posudkový omyl. V rámci pracovních doporučení posudková komise uvedla, aby žalobkyně nezvedala těžká břemena, nesetrvávala ve vynucené poloze, v průvanu a chladu. Podle posudkové komise je žalobkyně schopna fyzicky i psychicky lehké práce s nutností dodržování režimu vertebropata (pozn. soudu: člověka, který trpí bolestmi zad). Žalobkyně má zachovanou pracovní schopnost s využitím dosaženého vzdělání, znalostí a zkušeností. Krajský soud si následně vyžádal i s ohledem na doplnění žalobní argumentace žalobkyně doplnění posudku posudkovou komisí, a to zejména zohlednění § 3 vyhlášky. V **doplňujícím posudku ze dne 22. 9. 2022** se posudková komise vyjádřila k namítaným nedostatkům původního posudku. K míře poklesu pracovní schopnosti se posudková komise vyjádřila tak, že pro její stanovení se jednotlivé hodnoty zdravotních postižení nesčítají a vychází se z nejzávažnějšího postižení. Působení více zdravotních postižení (jako např. zmiňovaná hiatová hernie či skolióza ThL páteře) není důvodem pro navýšení horní hranice procentní míry poklesu pracovní schopnosti. Ve věci bylo následně vyžádáno ještě další doplnění posudkovou komisí. V **doplňujícím posudku ze dne 6. 1. 2023** se posudková komise vyjádřila k potenciálnímu zhodnocení dalších zdravotních potíží. Posudková komise dospěla k závěru, že ostatní

zdravotní postižení žalobkyně nemají takový dopad na omezení funkčních schopností žalobkyně, které by převyšovaly stanovenou horní hranici 40 %. Posudková komise zároveň uvedla, že na základě vlastního vyšetření a přiložených lékařských zpráv se ztotožnila s názorem posudkových lékařů OSSZ a ČSSZ, že žalobkyně od 16. 4. 2021 se nejedná o invaliditu třetího stupně. Stran důvodů, které vedly ke snížení stupně invalidity oproti původnímu posudku z 11. 5. 2020, posudková komise uvedla, že posudkový lékař ve zmíněném posudku vycházel patrně ze zdravotního stavu žalobkyně po stabilizační operaci ze dne 7. 1. 2020. Ze šetření posudkové komise a přiložené dokumentace se nejednalo o postižení uvedené v kapitole XIII., odd. E, položce 1d vyhlášky, původní posudek byl tak nadhodnocen. Posudková komise připomněla, že i tehdejší posudek však předpokládal zlepšení zdravotního stavu žalobkyně. Stran možného procentního navýšení poklesu pracovní schopnosti žalobkyně dospěla posudková komise opakovaně k závěru, že v důsledku působení vícero zdravotních postižení není pokles její pracovní schopnosti větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny zdravotního stavu.

10. Rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“), zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely námitkového řízení posuzuje žalovaná. Pro účely soudního přezkumu zdravotní stav pak posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí (dále též „MPSV“); za tím účelem MPSV zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona o OPSZ). Soud ovšem nezkoumá věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek rozhodujícím důkazem. A to za předpokladu, že z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochybností, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku zpochybnil. Posudková komise se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá. Posudkové závěry musí náležitě odůvodnit. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, její rozhodnutí v námitkovém řízení musí být jasné, srozumitelné a úplné (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43).
11. Náležitosti posudku upravuje § 7 vyhlášky. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž 1) účel posouzení, 2) datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 3) výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 4) skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 5) výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, 6) procentní míru poklesu pracovní schopnosti, 7) stupeň invalidity, 8) den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, 9) odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti a 10) tzv. pracovní rekomandaci (to pouze, jde-li o invaliditu prvního či druhého stupně), tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. např.

rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18).

12. V posuzované věci si soud vyžádal shora specifikovaný posudek, který dospívá ke zcela identickým závěrům, ve kterých se shoduje se závěry posudkového lékaře ČSSZ. Z jeho obsahu vyplývá, že posudková komise jednala a rozhodovala v řádném složení, za přítomnosti specialisty s odborností neurologie. Podle ustanovení § 16b odstavec 1 zákona o OPSZ, *[p]osudkové komise ministerstva jsou nejméně tříčlenné. Předsedou posudkové komise může být jen lékař. Předseda posudkové komise a tajemník posudkové komise jsou vždy zaměstnanci zařazení k výkonu práce v ministerstvu; tajemník je členem posudkové komise. Dalšími členy posudkové komise jsou odborní lékaři jednotlivých klinických oborů. Podle odstavce 3 téhož ustanovení, posudkový lékař, který je předsedou posudkové komise ministerstva, řídí jednání této komise, určuje její konkrétní složení a rozhoduje o zařazení jednotlivých případů na pořad jednání komise.* Jak vyplývá z ustanovení § 16b odstavec 1 a 3 zákona o OPSZ, obsazení posudkové komise lékařem určité odbornosti pro jednotlivá onemocnění nepředepisuje žádný právní předpis a je odpovědností jejího předsedy, jaké lékaře do komise určí. Komise však musí být schopna splnit účel svého zřízení, vyplývající z § 4 odst. 2 citovaného zákona, tedy *posoudit zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění (...).* Jak dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 4. 2014, č. j. 6 Ads 166/2014 – 30, *„byla-li posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí, která zpracovala podkladový posudek o stanovení míry poklesu pracovní schopnosti pro účely posouzení invalidity, složena v souladu s § 16b odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, může být námitka žalobce ohledně účasti lékaře nevhodně zvoleného klinického oboru ve výjimečném případě relevantní pro hodnocení úplnosti a přesvědčivosti posudku, nikoliv však pro úvahy o porušení § 16b odst. 3 citovaného zákona“.* V posuzované věci komise byla složena v souladu s § 16b odst. 1 zákona o OPSZ a účel svého zřízení splnila, protože zdravotní stav žalobkyně a její pracovní schopnost posoudila. Odborný lékař posuzoval onemocnění žalobkyně, jehož dopad na žalobkynin zdravotní stav je předmětem sporu.
13. Posudek má všechny shora uvedené nezbytné náležitosti.
14. Posudek podle názoru soudu splňuje podmínku úplnosti a přesvědčivosti. Posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila a posudek po vyžádaných doplněních nevzbuzuje žádné pochyby. Posudková komise jednak vysvětlila, které postižení je rozhodující příčinou nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně. Dále vysvětlila, proč byla míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně stanovena na horní hranici procentního rozpětí stanoveného v kapitole XIII., odd. E, položce 1c přílohy k vyhlášce, přičemž posudková komise neshledala důvodů pro změnu procentní míry poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 3 odst. 1 vyhlášky.
15. Posudková komise se plně vypořádala se všemi žalobkyní předloženými podklady. Nutno zdůraznit, že přezkum napadeného rozhodnutí a posudků, ze kterých žalovaná vycházela, je limitován datem vydání napadeného rozhodnutí, tedy 29. 9. 2021. Zdravotní dokumentace vztahující se ke zdravotnímu stavu žalobkyně po tomto datu může být relevantní jen za předpokladu, že svědčí o zdravotním stavu žalobkyně před 29. 9. 2021. Soud podotýká, že žalobkyně žádný důkaz, o kterém by tvrdila, že prokazuje tuto vazbu, nepředložila, proto soud – s výjimkou důkazů dále uvedených – žalobkyní vznesené důkazní návrhy zamítl.

16. Navzdory absenci explicitních tvrzení žalobkyně soud provedl ty důkazy, které by hypoteticky vztah k zdravotnímu stavu žalobkyně před 29. 9. 2021 mít mohly. Ze znaleckého posudku MUDr. Z. S., CSc., však soud zjistil, že znalec vyloučil vliv žalobkyní zdůrazněného pádu v lednu roku 2021 na její zdravotní problémy s bederní páteří, stejně tak vyloučil, že by pád měl trvalé následky. Stejný závěr vyplynul i ze znaleckého posudku MUDr. M. H., Ph.D., jež se vztahoval k úrazu z 6. 10. 2016, podle kterého v souvislosti s tímto úrazem u žalobkyně nedošlo k žádným trvalým následkům; znalec rovněž vyloučil zranění, které žalobkyně podle svých tvrzení utrpěla, konkrétně zlomeninu 5. obratle, krčku a raménka stydké kosti. Uvedené nevyplývalo ani z protokolu o výsledku MUDr. M. I., rehabilitačního lékaře, provedeného dne 19. 1. 2023 Okresním soudem ve Frýdku Místku ve věci náhrady škody, sp. zn. 9 C 223/2020. MUDr. I. sice potvrdila, že v anamnéze žalobkyně je uveden stav po fraktuře hrudníku, nicméně tento stav nebyl svědkyní zjištěn diagnosticky, ale pouze převzat z nespecifikované lékařské zprávy (svědkyně si nepamatovala, jaké). Propouštěcí zpráva z 3. 3. 2022 vypracovaná MUDr. I., koresponduje s její výše uvedenou výpovědí. Totéž sdělil při tomtéž výsledku MUDr. S. Z provedených důkazů tak nevyplývaly skutečnosti, jež by byly v rozporu se závěry posudkové komise a pro které by bylo nutno žádat posudkovou komisi o vypracování doplnění posudku či vypracování srovnávacího posudku.
17. Pokud soud ve věci provedl další důkazy, nehodnotí je, neboť z nich žádné skutečnosti významné pro rozhodnutí ve věci nezjistil.
18. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec *invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %*.
19. Podle odst. 2 písm. a) téhož ustanovení *jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně*.
20. V otázce posouzení zdravotního stavu žalobkyně vycházel soud zejména z posudků posudkové komise. Žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní v prvním stupni, když její pracovní schopnost poklesla o 40 %. Žalobkyně tedy splňuje podmínku invalidity prvního stupně, a rozhodnutí žalované tak odpovídá zdravotnímu stavu žalobkyně. Napadené rozhodnutí není nezákonné. S ohledem na výše uvedené soud žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
21. V řízení byla plně procesně úspěšná žalovaná, které však v souladu s § 60 odst. 2 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo; procesně neúspěšná žalobkyně právo na náhradu nákladů řízení nemá.
22. O odměně ustanoveného zástupce žalobkyně soud rozhodne samostatným usnesením.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 8. února 2023

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně